

Brüssel, 17.3.2021
COM(2021) 123 final

2018/0331 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi ja
nõukogu määrus terroristliku veebisisu levitamise tõkestamise kohta**

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE,
mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel
ning milles käsitletakse**

**nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi
ja nõukogu määrus terroristliku veebisisu levitamise tõkestamise kohta**

1. TAUST

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku edastamise kuupäev (dokument COM(2018) 640 (final) – 2018/0331 (COD))	12. september 2018
Nõukogus läbirääkimisvolituste kohta saavutatud kokkuleppe kuupäev	6. detsember 2018
Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine	17. aprill 2019
Esimese kolmepoolse kohtumise kuupäev	17. oktoober 2019
Teise kolmepoolse kohtumise kuupäev	20. november 2019
Kolmanda kolmepoolse kohtumise kuupäev	12. detsember 2019
Neljanda kolmepoolse kohtumise kuupäev	24. september 2020
Viienda kolmepoolse kohtumise kuupäev	29. oktoober 2020
Kuuenda (viimase) kolmepoolse kohtumise kuupäev	10. detsember 2020
Alaliste esindajate komitees poliitilise kokkuleppe saavutamise kuupäev	16. detsember 2020
Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis (LIBE) kompromisskokkuleppe üle hääletamise kuupäev	11. jaanuar 2021
Nõukogus esimese lugemise seisukoha vastuvõtmise kuupäev	16. märts 2021

2. KOMISJONI ETTEPANeku EESMÄRK

ELi territooriumil toime pandud terrorirünnakud on näidanud, et terroristid kasutavad internetti kuritahtlikult eesmärgiga õpetada välja ja värvata toetajaid, valmistada ette ja hõlbustada terroristlikku tegevust, ülistada toimepandud hirmutegusid, kutsuda teisi oma eeskuju järgima ning süstida üldsusse hirmu.

Nendel eesmärkidel veebis jagatavat terroristlikku sisu levitatakse veebimajutusteenuse pakkujate kaudu, kes lubavad üles laadida kolmandate isikute sisu. Lisaks suurtele sotsiaalmeediaplatvormidele on terroristid ja nende toetajad kasutanud üha rohkem ka väiksemaid teenusepakkujaid, kes osutavad mitmesuguseid Euroopa Liidus kättesaadavaid veebimajutusteenuseid. Teatavate internetipõhiste teenuste kuritahtlik kasutamine toob esile selle, et veebimajutusteenuste osutajatel on eriline ühiskondlik vastutus kaitsta kasutajaid

terroristliku sisuga kokkupuutumise eest ning et sellise sisuga kaasnevad suured julgeolekuriskid ühiskonnale tervikuna.

Komisjoni ettepanek oli luua ühtne õigusraamistik, et tõkestada veebimajutusteenuste kuritahtlikku kasutamist terroristliku veebisisu levitamiseks ning tagada digitaalse ühtse turu sujuv toimimine, kaitstes samal ajal avalikku julgeolekut ja põhiõigusi.

Kavandatud määruse eesmärk on luua selgus seoses veebimajutusteenuse pakkujate kohustusega võtta kõik asjakohased, mõistlikud ja proportsionaalsed meetmed, mis on vajalikud selleks, et tagada nende teenuste ohutus ning terroristlik veebisisu kiiresti ja tulemuslikult avastada ja eemaldada. Need meetmed hõlmavad sisu eemaldamist ühe tunni jooksul pärast eemaldamiskorralduse saamist ja erimeetmeid, mida veebimajutusteenuse pakkujad peavad oma teenuste kaitsmiseks ennetavalt rakendama.

Kavandatud määrus sisaldab ka mitut kaitsemeetet, mille eesmärk on tagada, et demokraatlikus ühiskonnas austatakse täielikult põhiõigusi, nagu sõna- ja teabevabadus. Nende kaitsemeetmete hulgas on läbipaistvuskohustus ja kaebuste esitamise mehhanismid, et tagada sisuteenuse pakkujatele võimalus vaidlustada nende sisu eemaldamine või sellele juurdepääsu blokeerimine, ning need meetmed lisanduvad ELi lepingu artiklis 19 ja ELi põhiõiguste harta artiklis 47 sätestatud õiguskaitsevahenditele.

Kavandatud määruse kohased liikmesriikide kohustused aitavad neid eesmärgi saavutada, andes pädevatele asutustele asjakohased volitused, suurendades prognoositavust ja läbipaistvust, tagades piisavad kaitsemeetmed ning kindlustades, et nõuete täitmata jätmise korral saab veebimajutusteenuse pakkujatele määrata mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu seisukoht kajastab Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 10. detsembril 2020 saavutatud poliitilist kokkulepet. Komisjoni ettepaneku ja poliitilisel tasandil kokkulepitud teksti olulisimad erinevused on järgmised.

- Kohaldamisala: selgitus, et materjali, mida levitatakse hariduslikul, ajakirjanduslikul, kunstilisel või teaduslikul eesmärgil või terrorismi tõkestamiseks või terrorismi vastu võitlemiseks, ei käsitata terroristliku sisuna ja et levitamise tõeline eesmärk tehakse kindlaks hindamisel.
- Selgitus, et määrus ei piira e-kaubanduse direktiivi¹ ega audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi² kohaldamist ning et audiovisuaalmeedia teenuste puhul on viimasena nimetatud direktiiv konflikti korral ülimuslik. Ühes põhjenduses selgitatakse, et see ei mõjuta videojagamisplatvormi teenuse osutajate määrusekohaseid kohustusi.
- Täpsustus, et määrust kohaldatakse ainult nende veebimajutusteenuse pakkujate suhtes, kes levitavad teavet üldsuse seas, st potentsiaalselt piiramatule arvule isikutele.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1–16).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92).

- Mõisted: terroristliku sisu mõiste ei hõlma materjali, millega propageeritakse terrorirühmituste tegevust, ja vastab rohkem terrorismivastase võitluse direktiivis³ käsitletud asjaomastele kuritegudele.
- Eemaldamiskorraldused: veebimajutusteenuse pakkujatele terroristliku sisu eemaldamiseks / terroristlikule sisule juurdepääsu blokeerimiseks seatud kuni ühetunnine tähtaeg on jäetud alles, kuid pädev asutus peab teavitama veebimajutusteenuse pakkujat esimesest eemaldamiskorraldusest 12 tundi ette, välja arvatud kiireloomulistel juhtudel Kui on objektiivselt õigustatud tehnilisi või korralduslikke põhjusi, mis muudavad eemaldamiskorralduse täitmise võimatuks, lükatakse tähtaeg edasi.
- Kontrolliõigus / piiriüleste eemaldamiskorralduste tegemise kord: kõigil liikmesriikidel on jätkuvalt õigus väljastada eemaldamiskorraldusi ükskõik millisele veebimajutusteenuse pakkujale, olenemata selle asukohast, kuid uus artikkel (artikkel 4) piiriüleste eemaldamiskorralduste tegemise korra kohta võimaldab vastuvõtva liikmesriigi (st liikmesriik, kus veebimajutusteenuse pakkuja asub või kus tal on seaduslik esindaja) pädeval asutusel eemaldamiskorraldust kontrollida, et teha kindlaks, kas see sisaldab põhiõiguste või määruse ilmseid või tõsiseid rikkumisi või mitte. Veebimajutusteenuse pakkujatel ja sisuteenuse pakkujatel on õigus nõuda, et see pädev asutus vaataks eemaldamiskorralduse läbi, misjuhul on see asutus kohustatud tegema kontrolli ja kirjeldama oma järeldusi otsuses. Kui kontrolli käigus avastatakse ilmsed või tõsised rikkumised, kaotab eemaldamiskorraldus õigusliku toime ning veebimajutusteenuse pakkujal ei ole enam kohustust materjal eemaldada ja ta peaks põhimõtteliselt selle taastama.
- Erimeetmed: ettepaneku artiklite 3, 6 ja 9 sisu on kohandatud ja see on koondatud ühte artiklisse, milles sätestatakse veebimajutusteenuse pakkujate kohustus rakendada erimeetmeid terroristliku sisu levitamise tõkestamiseks. See kohustus kehtib ainult nende veebimajutusteenuse pakkujate suhtes, kelle puhul on pädev asutus teinud kindlaks, et nad puutuvad kokku terroristliku sisuga. Kuigi pädevad asutused võivad nõuda, et veebimajutusteenuse pakkujad võtaksid lisameetmeid, jääb terroristliku sisu levitamise tõkestamise erimeetmete üle otsustamise õigus veebimajutusteenuse pakkujatele, keda ei saa kohustada kasutama automaatsed vahendeid.
- Esildised: esildisi (mehhanism, mis võimaldab juhtida veebimajutusteenuse pakkujate tähelepanu terroristlikule sisule, et teenusepakkuja saaks vabatahtlikult kaaluda selle sisu vastavust oma tingimustele) käsitlev artikkel on komisjoni ettepanekust välja jäetud. Ühes põhjenduses selgitatakse siiski, et esildiste mehhanism jääb liikmeriikide ja Europol'i käsutusse.
- Pädevad asutused: liikmesriigid määravad pädevad asutused kooskõlas määruse nõuetega ja tagavad muu hulgas selle, et need asutused ei küsi ega saa mingeid juhtnööre ning tegutsevad objektiivselt ja mittediskrimineerivalt, kindlustades põhiõiguste täieliku austamise.
- Karistused: karistusi käsitleva artikliga on liikmesriikidele sõnaselgelt ette nähtud võimalus otsustada, kas määrata üksikjuhtudel karistusi või mitte, võttes arvesse

³

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6–21).

selliseid asjaolusid nagu asjaomase veebimajutusteenuse pakkuja laad ja suurus, see, mil määral ta on rikkumises süüdi, ning tehnilised ja korralduslikud meetmed, mida ta võib olla rakendanud määruse nõuete täitmise tagamiseks.

- Lõppsätted: määruse kohaldamise tähtaega pikendati 12 kuuni alates selle jõustumisest ning määruse hindamise tähtaega lühendati kahe aastani alates kohaldamise algusest.

Komisjon leiab, et saavutatud poliitilise kokkuleppega, nagu on kajastatud nõukogu seisukohas, säilivad kokkuvõttes eespool osutatu komisjoni ettepaneku peamised eesmärgid. Eelkõige kajastab kokkulepitud tekst tasakaalus lähenemisviisi, mis tagab, et terroristliku veebisisuga tegeletakse tulemuslikult, ette on nähtud laiaulatuslikud kaitsemeetmed põhiõiguste kaitsmiseks ja siseturul tegutsevate veebimajutusteenuse pakkujate suhtes kohaldatakse ühetaolisi ja proportsionaalseid norme.

4. KOKKUVÕTE

Komisjon nõustub nõukogu seisukohaga.